

MINISTERUL FINANTELOR

CABINET MINISTRU

NR. 19963 / 29.11.2024

DOMNULUI PREȘEDINTE AL ROMÂNIEI,

Klaus Werner Johannis

DOMNULUI PREȘEDINTE AL SENATULUI ROMÂNIEI,

Nicolae Ionel CIUCĂ

DOMNULUI PRIM-MINISTRU AL ROMÂNIEI,

Ion-Marcel CIOLACU

**NOTĂ: RISCURI BUGETARE PE ANUL 2024 LUÂND ÎN CALCUL EXECUȚIA BUGETULUI
GENERAL CONSOLIDAT PE PRIMELE 10 LUNI**

Execuția bugetului general consolidat în primele zece luni ale anului 2024 (1.01.-31.10.2024) s-a încheiat cu un **deficit de 109,42 mld lei**, respectiv 6,19% din PIB față de **deficitul de 62,81 mld lei**, respectiv 3,91% din PIB aferent celor zece luni ale anului 2023.

Potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr.113/2024 din 23 septembrie 2024, cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2024, deficitul bugetului general consolidat reprezintă 6,95% din PIB, în creștere cu 1,95 puncte procentuale față de programul inițial aprobat prin Legea bugetului de stat pe anul 2024 nr.421/2023.

Programul rectificat actualizat al bugetului general consolidat la data de 15 noiembrie 2024 are stabilit un deficit bugetar de 141,26 mld lei, respectiv 7,99% din PIB în urma aplicării prevederilor art. II din OUG nr.46/2024 și art. XXXVI din OUG nr.107/2024, cu 54,6 mld lei mai mult, respectiv 2,99% din PIB, față de ce s-a aprobat în Parlament prin Legea nr.417/2023 pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2024.

I. VENITURILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Veniturile totale au însumat 473,53 mld lei în primele zece luni ale anului 2024, înregistrând un avans de 13,1% (an/an), susținut de încasările din venituri curente - contribuții de asigurări, TVA, impozit pe salarii și venit, impozit pe profit, accize și venituri nefiscale. Exprimat ca pondere în PIB veniturile totale au crescut cu 0,67 puncte procentuale, susținute în cea mai mare măsură de evoluția contribuțiilor de asigurări, TVA și impozit pe venit și salarii.

Încasările din **impozitul pe salarii și venit** au totalizat 40,68 mld lei, consemnând o dinamică pozitivă de 22,2% (an/an). Veniturile din **impozitul pe salarii** au înregistrat un avans de 20,5%, peste evoluția fondului de salarii din economie, evoluția acestei categorii de încasări fiind influențată de modificarea reglementărilor privind facilitățile fiscale acordate salariaților din sectorul construcții, agricol, industria alimentară și a activităților de creare de programe pentru calculator (O.U.G. nr. 93/2023¹ și Legea nr. 296/2023²) și de majorarea salariului minim brut pe țară garantat în plată (H.G. nr. 900/2023³, iar începând cu data de 1 iulie 2024 H.G. nr. 598/2024⁴). Totodată, evoluții pozitive au fost înregistrate și în cazul încasărilor din **impozitul pe veniturile din pensii** (63,9%⁵) și aferente **declarației unice** (10,3%). Dinamica încasărilor din **impozitul pe dividende** rămâne încă în teritoriul negativ (-1,4%), pe fondul efectului de bază ridicat din ianuarie 2023 (creșterea semnificativă a dividendelor distribuite în baza situațiilor financiare interimare întocmite în cursul anului 2022, cu reținerea cotei de impozit de 5%).

Contribuțiile de asigurări au înregistrat 156,43 mld lei, în creștere cu 20,0% (an/an), peste evoluția fondului de salarii din economie. Evoluția acestor încasări a fost influențată pozitiv de modificarea reglementărilor privind facilitățile fiscale acordate salariaților din sectorul construcții, agricol, industria alimentară și a activităților de creare de programe pentru calculator (O.U.G. nr. 93/2023 și Legea nr. 296/2023), majorarea salariului minim brut pe țară garantat în plată (H.G. nr. 900/2023, iar începând cu data de 1 iulie 2024 H.G. nr. 598/2024) și majorarea salariului minim brut pe țară garantat în plată pentru sectoarele construcții, agricol și industria alimentară (O.U.G. nr. 93/2023), iar negativ de restituirea sumelor reținute cu titlul de CASS din veniturile din pensii (efect bugetar de -0,14 miliarde lei, conform O.U.G. nr. 4/2023).

Încasările din **impozitul pe profit** au însumat 32,92 mld lei, consemnând o creștere de 19,8% (an/an), susținută de avansul veniturilor din impozitul pe profit, inclusiv impozitul minim pe cifra de afaceri de la agenții economici și impozitul pe profit de la bănci comerciale. Evoluția acestei categorii de încasări a fost influențată negativ de redirectionarea din impozitul pe profit a sumei pentru efectuarea de sponsorizări și/sau acte de mecenat, conform Legii nr. 322/2021 (-0,6 mld lei).

¹ O.U.G. nr. 93/2023 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată pentru sectoarele construcții, agricol și industria alimentară

² Legea nr. 296 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung

³ Hotărârea Guvernului nr. 900/2023 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată

⁴ Hotărârea Guvernului nr. 598/2024 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată

⁵ include majorarea punctului de pensie cu 13,8% (de la 1785 lei la 2032 lei) începând cu 1 ianuarie 2024.

Încasările nete din TVA⁶ au înregistrat 99,22 mld lei, în creștere cu 17,0% (an/an). De asemenea, valoarea restituirilor de TVA s-a majorat cu 1,73% față de nivelul rambursat în aceeași perioadă a anului trecut (25,21 mld. lei în ian-oct 2024, comparativ cu 24,78 mld lei în ian-oct 2023). Evoluția încasărilor din taxa pe valoare adăugată a fost susținută și de modificările fiscale aduse prin Legea nr.296/2023, precum creșterea cotei de TVA pentru alimente cu zahăr adăugat (peste 10g/100g produs), pentru dreptul de utilizare a facilităților sportive, transportul de persoane în scop turistic, pentru livrarea locuințelor ca parte a politicii sociale, livrarea și instalarea de panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompe de căldură și alte sisteme de încălzire de înaltă eficiență.

Veniturile din accize au însumat 36,00 mld lei, înregistrând o creștere de 18,2%, susținută de sporul încasărilor din *accizele pentru produsele energetice* (+25,2%), în contextul unei evoluții favorabile a consumului de carburanți. Totodată, încasările *din accizele pentru produsele din tutun* au consemnat o dinamică pozitivă, de 7,6%. Evoluția lunară a încasărilor din accize prezintă în general o volatilitate mai ridicată, determinată de politica operatorilor economici de antrepozitare fiscală a produselor accizabile.

Veniturile *nefiscale* au însumat 42,49 mld lei, înregistrând un avans de 13,8% (an/an), susținut de încasările din dividende și vărsăminte din veniturile nete ale B.N.R.

Sumele rambursate de Uniunea Europeană în contul plăților efectuate și donații au totalizat 30,78 mld lei, în scădere cu 20,8% (an/an).

II. CHELTUIELILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Cheltuielile bugetului general consolidat în sumă de 582,94 miliarde lei (33,0% din PIB), au crescut în termeni nominali cu 21,0% față de aceeași perioadă a anului precedent, gradul de realizare al acestora fiind de 78,4% din programul anual rectificat actualizat.

Exprimate ca procent din Produsul Intern Brut, cheltuielile pe primele zece luni ale anului 2024 au înregistrat o creștere cu 3 puncte procentuale față de aceeași perioadă a anului 2023, de la 30,0% din PIB la 33,0% din PIB.

Cheltuielile de personal au însumat 133,72 mld lei, în creștere cu 23,8% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Exprimate ca pondere în PIB, cheltuielile de personal reprezintă un nivel de 7,56% din PIB, cu 0,83 puncte procentuale mai mari față de aceeași perioadă a anului precedent, fiind realizate în proporție de 81,4% din programul anual rectificat actualizat.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au fost de 75,53 mld lei, în creștere cu 20,9% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent și s-au realizat în proporție de 81,5% comparativ cu nivelul programat pentru anul curent.

Cheltuielile cu dobânzile au fost în sumă de 32,86 miliarde lei (1,9% din PIB) cu 16,8% mai mari comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, gradul de realizare al cheltuielilor

⁶ Veniturile nete din TVA reprezintă diferența dintre TVA colectată sau brută și restituirile de TVA.

programate pentru anul curent fiind de 88,3% și există riscul să crească ținând cont că trebuie finanțat un deficit cu cel puțin 41 mld lei mai mult față de cel aprobat inițial.

Cheltuielile cu asistența socială au fost de 185,53 mld lei în creștere cu 14,9% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent și s-au efectuat în proporție de 84,4% comparativ cu programul anual, ceea ce indică că există riscul ca sumele bugetate la rectificare să fie totuși insuficiente pentru a putea asigura și onora toate pensiile și ajutoarele sociale până la sfârșitul anului.

Cheltuielile cu subvențiile au fost de 14,93 mld lei, reprezentând 89,2% din programul actualizat pe anul 2024, gradul de execuție al subvențiilor aferente bugetului de stat fiind de 92,3% ceea ce indică că și aceste cheltuieli sunt deja insuficiente până la sfârșitul anului dacă nu se iau măsuri de reducere ale acestora.

Alte cheltuieli au fost de 13,11 mld lei, respectiv 68,3% din programul actualizat pe anul 2024, majorari semnificative fiind înregistrate la cheltuielile cu bursele pentru elevi.

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost în valoare de 88,4 mld lei, în creștere cu 38,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, când au fost în valoare de 63,99 mld lei.

Cheltuielile privind proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile (inclusiv subvențiile de la Uniunea Europeană aferente agriculturii și cheltuielile cu proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR) au fost de 41,3 miliarde lei (2,33% din PIB), cu 9,07% mai mici comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Cheltuielile privind proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile s-au efectuat în proporție de 55,1% din nivelul programat pentru anul 2024.

Cheltuielile de capital, au însumat 49,19 miliarde lei (2,8% din PIB), având un grad de realizare al cheltuielilor programate pentru anul 2024 de 79,3%.

NIVELUL DATORIEI PUBLICE CONFORM METODOLOGIEI UE ȘI NECESARUL DE FINANȚARE

La sfârșitul lunii septembrie 2024, indicatorul datorie guvernamentală calculat în conformitate cu metodologia Uniunii Europene, exprimat ca procent în PIB, se situează la nivelul de 54,4% din PIB⁷.

În condițiile unui deficit bugetar de 7,9% din PIB⁸, necesarul brut de finanțare la nivel guvernamental pentru anul 2024 este de aproximativ 235 mld. lei (fără a lua în considerare instrumentele de cash management și titlurile de stat emise și scadente în cursul anului) din care 139,7 mld. lei pentru finanțarea deficitului bugetar (7,9% din PIB) și 95,3 mld. lei pentru refinanțarea datoriei publice scadente în cursul anului 2024. Până în prezent⁹, planul revizuit de finanțare este realizat în proporție de cca 94,8%, din care de pe piața internă au fost atrase

⁷ Date preliminare

⁸ Estimarea deficitului bugetar este prezentată în cadrul Planului național Planul bugetar-structural național pe termen mediu 2025-2031, pe care România l-a transmis la Comisia Europeană în data de 25 octombrie a.c..

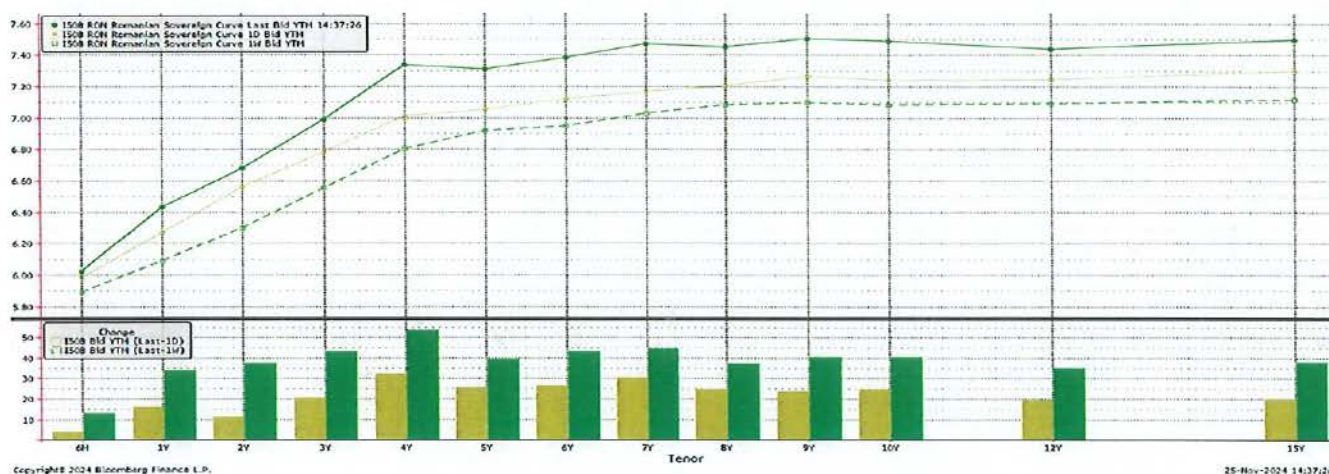
⁹ 08 noiembrie 2024

129,4 mld. lei, prin titluri de stat emise pe piața interbancară și prin emisiuni de titluri de stat destinate populației, iar de pe piața externă a fost atrasă suma de 18,7 mld. EUR echivalent prin emisiuni de euroobligațiuni și trageri în cadrul împrumuturilor de la Instituții Financiare Internaționale (BEI, BERD, BIRD etc.).

Necesarul rămas de atras până la sfârșitul anului este în sumă de 12,3 mld. echivalent lei, din care de pe piața internă cca 10,4 mld. lei, iar estimările privind piața externă iau în considerare contractarea de împrumuturi de la Banca Mondială în valoare de cca 800 mil. EUR, precum și realizarea unor plasamente private realizate la solicitarea investitorilor, prin redeschiderea emisiunilor de euroobligațiuni existente.

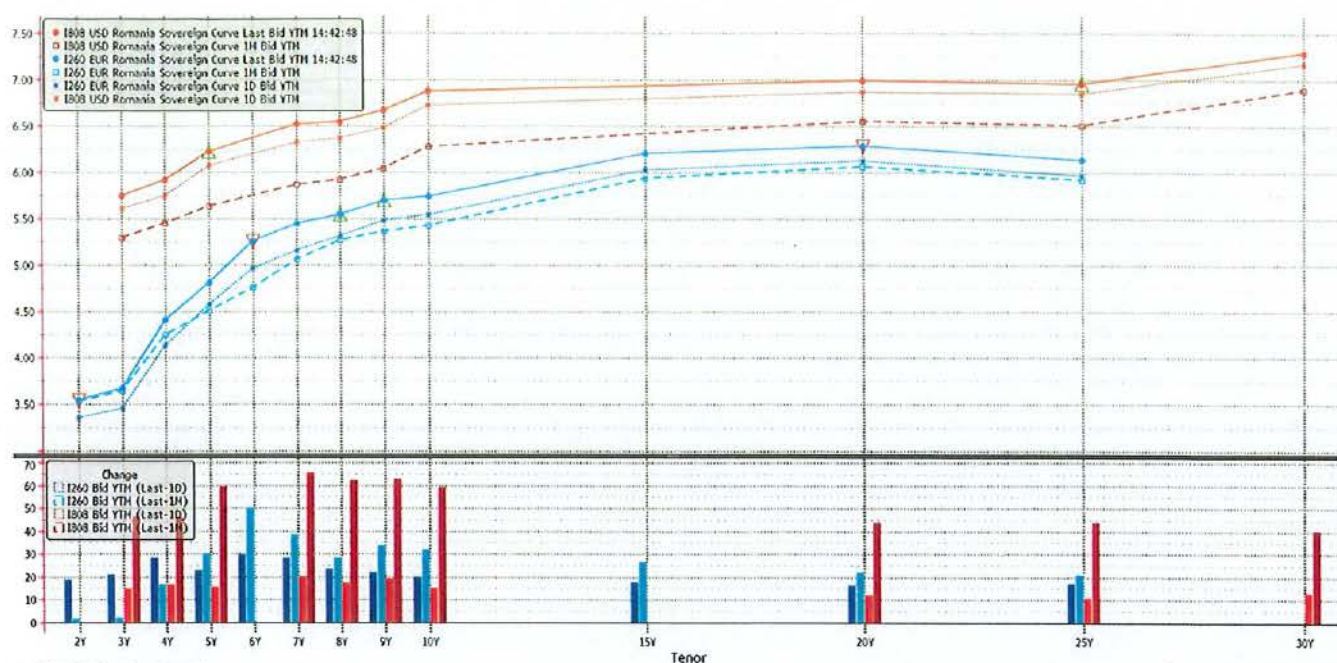
În contextul ultimelor date referitoare la execuția bugetară precum și nivelul deficitului bugetar estimat pentru anul 2024, costurile de împrumut ale României s-au înscris pe un trend puternic ascendent, în ultima lună fiind consemnate creșteri de aproximativ 60/80bps, similar pe toate maturitățile.

Pe fondul rezultatelor parțiale din primul tur al alegerilor prezidențiale, randamentele titlurilor de stat în lei au consemnat în data de 25.11.2024 creșteri de aproximativ 20/30bps.

Suplimentar, cererea pentru titluri de stat emise pe piața internă a înregistrat un recul semnificativ, din valoarea anunțată de 5,92 mld. lei până la data prezentei fiind adjudecată suma de 3,64 mld. lei, în condițiile unei creșteri a randamentelor, fiind deja rejectate două licitații în luna noiembrie.

O situație similară, dar cu un ecart mai redus, se înregistrează și în cazul emisiunilor de euroobligațiuni denominate în valută (EUR și USD) unde variațiile lunare consemnează creșteri de aproximativ 20/40bps (în cazul monedei europene) și 45/65 bps (în cazul dolarului american).

PROGNOZA SOLDULUI CONTULUI CURENT GENERAL AL TREZORERIEI STATULUI ÎN LUNA DECEMBRIE 2024

Proгноza soldului contului curent general al trezoreriei statului pentru luna decembrie 2024 prezintă goluri temporare de casă consecutive pentru întreaga perioadă, cu 2 vârfuri maxim debitoare în data de 16 decembrie 2024 de 52.852 mil. lei, respectiv în data de 31 decembrie 2024 în sumă de 47.984 mil. lei, această prognoză fiind realizată pe un volum estimat al plăților bugetare de 60 mld. lei, volum ce poate suferi modificări în sensul creșterii acestuia în funcție de deschiderile de credite bugetare aferente lunii decembrie.

În funcție de evoluția încasărilor și plăților bugetare din cursul lunii decembrie, de finanțarea lunară a deficitului bugetar și refinanțarea datoriei publice realizată prin prospectul emisiunilor de titluri de stat aferent lunii decembrie, acoperirea golurilor temporare de casă va fi asigurată prin operațiuni de atragere depozite pe termen scurt de la băncile comerciale, respectiv prin operațiuni de schimb valutar vânzare valută (euro/usd) din bufferul în valută al MF de la BNR, în condițiile în care lichiditatea din piața monetară s-a restrâns iar băncile comerciale (de la care MF atrage depozitele pe termen scurt) vor fi mult mai puțin dispuse să își rostogolească expunerile pe termen scurt de pe un an pe altul.

La data prezentă, 25 noiembrie 2024, bufferul în valută al MF de la BNR (date operative DGMDPFT) este de 10.041 mil. euro și 346 mil. USD în condițiile utilizării intensive a acestuia pentru rambursările foarte mari aferente lunilor octombrie și noiembrie de aprox 30 miliarde RON.

Având în vedere datele prezentate mai sus, respectiv golurile temporare de casă semnificative din prognoza soldului contului curent general al trezoreriei aferente lunii decembrie, necesar a fi finanțate de pe piața monetară, acest lucru va avea drept efect o creștere a costurilor de finanțare, precum și la o diminuare semnificativă a bufferului în valută.

RISURI

Trebuie avut în vedere că de regulă, în ultimile luni ale anului, ritmul de creștere lunar a cheltuielilor este mult mai mare față de ritmul de creștere al veniturilor, ceea ce conduce la faptul că fără măsuri concrete de limitare a cheltuielilor nu se poate respecta ținta de deficit asumată.

Deja în luna octombrie s-a înregistrat o creștere a deficitului bugetar de 0,8 puncte procentuale din PIB.

Mai mult decât atât, întrucât, în soldul Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului se regăsesc și sume constituite conform prevederilor art.II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.46/2024 *privind unele măsuri bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, precum și sume constituite conform prevederilor art.XXXVI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2024 *pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul gestionării creanțelor bugetare și a deficitului bugetar pentru bugetul general consolidat al României în anul 2024, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, menționăm că aceste cheltuieli suplimentare conduc la creșterea țintei deficitului bugetar aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.113/2024 *cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2024*, context în care deja la data de 15 noiembrie s-a înregistrat o creștere a deficitului bugetar de 1,03 puncte procentuale din PIB, iar alocările suplimentare acordate din fondul de rezervă bugetară a condus la modificarea planificării bugetare a deficitului majorându-l de la 6,95% din PIB la 7,99% din PIB, conform anexei atașate.

Veniturile bugetului general consolidat estimate până la sfârșitul anului conțin și veniturile suplimentare din Contul Național pentru Evidența Veniturilor din Digitalizare în valoare de 10,5 miliarde lei, precum și suma de 7,9 miliarde lei evidențiată la fundamentarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.107/2024.

Totodată, arătăm faptul că estimarea efectelor implementării OUG nr.116/2023 a avut la bază un plan de măsuri și de acțiuni pe care ANAF l-a respectat, cu consecințe directe în creșterea veniturilor încasate și depășirea programului de încasări cu peste 4 miliarde lei cumulată la 30 septembrie 2024.

În condițiile în care interesul adoptării OUG nr.107/2024 a fost acela al stimulării contribuabililor pentru a plăti obligațiile fiscale restante, având drept beneficiu anularea obligațiilor accesorii, respectiv a unei componente a obligațiilor principale, estimarea sumei de 7,9 mld.lei a avut în vedere faptul că un număr însemnat de contribuabili va valorifica oportunitatea de a stinge obligațiile fiscale, pentru a beneficia de respectivele anulări, în condițiile în care termenul până la care pot accesa fereastra de oportunitate este foarte scurt.

Potrivit estimărilor ANAF, pentru luna noiembrie este posibilă încasarea, în contul facilităților oferite prin amnistia fiscală, a cca. 3,4 miliarde lei din obligațiile fiscale restante și a cca. 2 miliarde lei din obligațiile fiscale curente, cu condiția prelungirii termenului de emitere a certificatelor de atestare fiscală, respectiv a termenului de plată a restanțelor.

În condițiile încasării în luna noiembrie din amnistia fiscală a sumei de 3,4 miliarde lei, veniturile suplimentare estimate de 18,4 miliarde se pot concretiza într-o nerealizare de 15

miliarde în ultimele două luni ale anului, deficitul bugetului general consolidat pe anul 2024 ar putea ajunge la 8,84% din PIB, față de 7,99% din PIB aferent programului actualizat la data de 15 noiembrie a.c..

Atragem atenția că dacă se vor aplica în continuare prevederile art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.46/2024 și art. XXXVI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2024, menționăm că aceasta va determina creșterea deficitului bugetar pe anul 2024 mai mult de 8,99% din PIB, existând riscul să ajungă la peste 9,0% din PIB.

Totodată, atragem atenția că orice depășire a deficitului bugetar ESA pe anul 2024 mai mult de 7,9% din PIB va conduce la o obligație de ajustare mai severă a traiectoriei de deficit bugetar din Planul bugetar-structural național pe termen mediu 2025-2031, pe care România l-a transmis la Comisia Europeană în data de 25 octombrie a.c..

De asemenea, menționăm că la data de 01.11.2024, conform selecției naționale, au fost restituite sume reprezentând TVA solicitat la rambursare conform prevederilor legale în vigoare pentru care existau decizii de restituire aprobate la data selecției în sumă de 2,9 mld.lei față de 2,3 mld.lei în octombrie 2023 (cu 26% mai mult).

Ajustarea trebuie să se realizeze astfel încât datoria publică să nu depășească 60% din PIB la sfârșitul orizontului de analiză iar înscrierea pe o traiectorie descendentă trebuie să contribuie la atingerea unui nivel prudent și sustenabil al indicatorului datorie publică în PIB pe termen lung, ceea ce impune adoptarea de măsuri atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli.

Potrivit proiecțiilor din Planul bugetar-structural național pe termen mediu 2025-2031, datoria publică va depăși 55% din PIB în anul 2025 și respectiv 60 % din PIB în anul 2027, urmată ulterior de o evoluție descendentă cu încadrarea sub pragul de 60% din PIB începând cu anul 2032.

Subliniem faptul că, Legea nr. 69/2010 a responsabilității fiscal-bugetare prevede o serie de limite intermediare privind datoria publică și aplicarea de măsuri în scopul menținerii acestui indicator la un nivel sustenabil, care includ dar fără a se limita la acestea, înghețarea cheltuielilor totale privind salariile din sectorul public (dacă datoria publică se situează în intervalul 45% - 50% din PIB), înghețarea cheltuielilor totale privind asistența socială din sistemul public (dacă datoria publică se situează în intervalul 55% - 60% din PIB), precum și măsuri de reducere a datoriei publice dacă datoria publică depășește 60% din PIB.

În condițiile unui deficit bugetar de 7,9%, ponderea datoriei publice conform metodologiei UE, este estimată pentru sfârșitul anului 2024 la cca 52,3% din PIB, în timp ce majorarea deficitului bugetar la 8,9% din PIB va conduce la un nivel al datoriei publice în PIB de cca 53,3%, în condițiile în care prin OUG nr. 126/2024¹⁰, plafonul de îndatorare pentru anul 2024 a fost

¹⁰ OUG nr. 126/2024 pentru modificarea și completarea Legii nr. 96/2000 privind organizarea și funcționarea Băncii de Export-Import a României EXIMBANK - S.A. și pentru reglementarea unor măsuri bugetare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

stabilit la un nivel de 53% din PIB. Dacă nivelul datoriei publice în PIB crește cu doar cca 1 % în PIB față de nivelul estimat pentru deficitul aprobat de 7,9% din PIB, nu aceeași dimensiune o indică volumul efectiv de datorie nouă ce trebuie emisă pentru acoperirea unui deficit bugetar de 8,9% din PIB. Astfel, necesarul de finanțare crește la 253 mld. lei, cu 18 mld. lei față de necesarul de finanțare aferent deficitului de 7,9% din PIB, ceea ce pune o presiune foarte mare pe atragerea surselor de finanțare într-o perioadă foarte scurtă de timp ținând cont ca pentru un deficit de 7,9% suma rămasă de atras este deja de 17,6 mld. lei .

Emiterea de datorie pentru acoperirea necesarului suplimentar de cca 30 mld. lei aferentă unui deficit bugetar de 8,9% din PIB în perioada rămasă până la sfârșitul anului este imposibil de realizat având în vedere următoarele:

- incertitudinea accesării chiar și a unei singure tranșe din PNRR de o valoare redusă corespunzător reformele indeplinite,
- incertitudinea accesării sumelor aferente împrumuturilor Development Policy Loan (DPL) - 600 mil EUR și a împrumutului de tip preventiv (CAT DDO) - 500 mil USD (care se poate trage parțial în funcție de îndeplinirea condițiilor de tragere aferente unei/unor situații de dezastre/catastrofe naturale, de tipul recentelor inundații), tragerile aferente acestora fiind conditionate de promulgarea și intrarea în vigoare a legilor de aprobare a acordurilor de împrumut aferente, acestea fiind încă în procesul de dezbateri parlamentare,
- un volum al titlurilor de stat de emis pe piața internă până la sfârșitul anului în suma de 28 mld. Lei este imposibil de realizat în condițiile reducerii drastice a cererii în contextul unei incertitudini politice mari urmând rezultatul primului tur al alegerilor prezidențiale,
- astfel, politica de îndeplinire a planului de finanțare pentru anul 2024 corelat cu menținerea la un nivel confortabil al rezervei în valută la dispoziția Trezoreriei Statului nu va putea fi realizată în condițiile în care orice majorare a deficitului peste capacitatea de absorbție a pieței interne a titlurilor de stat va conduce la opțiunea de utilizare a bufferului în valută, un deficit de 8,9% din PIB necesitând diminuarea considerabilă a acestuia până la cca 3 mld. EUR, cu mult sub nivelul prudent care să acopere cca 4 luni din necesarul de finanțare.

Îngrijorările mediului investițional sunt exprimate în analize/dialog direct cu MF și reflectate în evoluțiile titlurilor de stat, în contextul în care:

- România este unul dintre cei mai mari emitenți de euroobligațiuni din piețele emergente (numai în acest an România împrumutând peste 17 miliarde echivalent Eur prin euroobligațiuni),
- ratingurile de credit ale României sunt în prezent la cel mai scăzut nivel de grad de investiție (Baa3/BBB-/BBB-, toate trei cu perspective stabile) care au fost ancorate și de așteptările privind sprijinul UE și speranțele unei politici fiscale mai disciplinate în viitor.

Totodată atenția mediului investițional este concentrată acum pe estimarea rezultatului alegerilor parlamentare, a formei potențialei coaliții și a capacității noului guvern de a realiza consolidarea fiscală pe care se bazează agențiile de rating/investitorii/UE.

Contractarea de datorie nouă suplimentară în anul 2024 va avea impact asupra cheltuielilor cu dobânzile încă din acest an pentru perioada rămasă și în mod deosebit în anii următori, cu efect creștere în spirală a deficitului bugetar.

Mai mult, calendarul electoral încărcat din perioada următoare privind alegerile parlamentare și prezidențiale din luna decembrie a.c. poate genera întârzieri în aprobarea bugetului de stat și implicit a planului de finanțare aferent anului 2025, cu impact potențial asupra procesului de emisie de euroobligațiuni pe piețele externe la începutul anului 2025, într-o perioadă favorabilă în mod uzual pentru emitenții suverani. Administrarea prudentă a acestor riscuri ar impune prefinanțarea necesităților aferente anului următor, dar această abordare nu va fi posibilă în condițiile materializării unui deficit bugetar de peste 7,9% din PIB ceea ce va pune și mai mult presiune pe asigurarea surselor de finanțare cu creșterea corespunzătoare a costului suveran reflectat în creșterea și mai mare a plăților de dobânzi de platit din bugetul de stat.

De asemenea, toate rapoartele agențiilor de rating au apreciat nivelul moderat al datoriei publice raportat la PIB, însă semnalează deteriorarea acestui indicator ceea ce poate avea consecințe asupra evaluării ratingului de țară și menținerea României în categoria recomandată investițiilor, condiție esențială în accesarea piețelor financiare în volume suficiente și la costuri rezonabile. De asemenea agențiile precizează scenariul unui downgrade care s-ar putea materializa în evaluările de la începutul anului viitor în cazul în care deficitul bugetar va depăși proiecțiile actuale ale agențiilor, ceea ce ar crea o spirală vicioasă cu consecințe negative grave precum creșterea semnificativă a costurilor de finanțare și scăderea accelerată a apetitului investitorilor pentru titlurile de stat emise de țara noastră.

Cu deosebită considerație,

MINISTRU
Marcel-Io

Secretar de Stat

Alin ANDRIEȘ

29 NOV 2024

Agencia Națională de Adminisitrare Fiscală

Nicoleta-Mioara Cîrciumaru

29/11/2024

MIN. FIN
(Expeditor)

UN. 0356
(Destinatar)

URGENT

Seria "B" Nr. 0024275 IN

BORDEROU Nr. 124
Ziua 29, luna XI, anul 2024

STRICT CONFIDENTIAL PERSOANA

Expeditorul	Destinatarul	Nr. de înregistrare al correspondenței și nr. anexelor	Semnătura	Ora
MIN. FIN	Acad. Pravelo - Dl. K. W. JOHANNIS		19963	
	Comisarii Rom. I. M. CIOBACU		19963	
	SENATUL ROM. N. J. CILICA		19963	
	3			

Întocmit,

(Numele și prenumele)

(Semnătura)

Primit

(Numele și prenumele)

(Semnătura)

Borderoul se înscrie de către fiecare unitate beneficiară și se leagă într-un carnet ce va conține, de regulă 100 de fișe, se atribuie aceeași serie la câte două fișe.
Numărul este format din: numărul propriu-zis, în ordine crescătoare în cadrul unui carnet, inițialele numelui și prenumelui și un cod ale persoanei care întocmește borderoul (de exemplu: Borderou nr. 123/G/134 din 20.02.2002).
Nu se folosește mai multe rubrici la înregistrarea unei corespondențe.

Tipărit la C.N. "Imprimeria Națională" S.A.

1250